

FORMAI PRITARTA

Tarpinstitucinės darbo grupės, sudarytos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2021 m. birželio 11 d. įsakymu Nr. 1K-219 „Dėl tarpinstitucinės darbo grupės sudarymo“, 2023 m. gruodžio 19 d. posėdžio protokolu Nr. 18 proceso „Valstybės pagalbos kontrolės procesas“ 1 priedas

(Pavyzdinio patikros lapo dėl VP ir de minimis pagalbos buvimo ar nebuvimo forma)

PAVYZDINIS PATIKROS LAPAS DĖL VALSTYBĖS PAGALBOS IR DE MINIMIS PAGALBOS BUVIMO AR NEBUVIMO

BENDRA INFORMACIJA

Objektas	<Objekto trumpinys> <i>(Objektų sutrumpinimai nurodyti klasifikatoriuje (H.0.10 forma 29 lentelė „Sutrumpinimas“. Pvz. SUT. Pildant INVESTIS, šis duomenų laukas užpildomas automatiškai)</i>
Objekto numeris	<objekto numeris> <i>(Nurodomas objekto, kuriame pildomas PL, numeris. Objekto PĮP, TF, NK, SUT – numeris nenurodomas, kitais atvejais nurodomas objekto chronologinis numeris. Pvz. jeigu pirma VA nurodoma 001, jeigu antra VA nurodoma 002 ir atitinkamai numeruojama toliau didėjančia seka. Pildant INVESTIS, šis duomenų laukas užpildomas automatiškai).</i>
Patikros lapo unikalus numeris	< Patikros lapo numeris > <i>(PL numeruojami taikant šias taisykles: <sutrumpintas objekto pavadinimas.objekto numeris(kai taikoma)_projekto kodas _chronologinis PL numeris konkrečiame objekte>. Pvz. TF_05-007-V-0023_01 Pvz. SUT_05-007-V-0023_01 Pvz. VA.001_05-007-V-0023_01 Pildant INVESTIS, šis duomenų laukas užpildomas automatiškai).</i>
Projekto kodas	<projekto kodas>
Projekto pavadinimas	<projekto pavadinimas>
Pareiškėjas/Projekto vykdytojas	<pavadinimas >
Tikrinamo objekto gavimo data	<YYYY-MM-DD> <i>(Nurodoma vertinamo objekto gavimo data. Pildant INVESTIS, šis duomenų laukas užpildomas automatiškai).</i>
Patikros lapą paskyrė	<nepildoma> <i>(Pildant INVESTIS, šis duomenų laukas užpildomas automatiškai.)</i>
Patikros lapą užpildė	<nepildoma> <i>(Pildant INVESTIS, šis duomenų laukas užpildomas automatiškai.)</i>
Patikros lapo užpildymo terminas	<nepildoma> <i>(Pildant INVESTIS, šis duomenų laukas užpildomas automatiškai.)</i>
Užpildymo data	<nepildoma> <i>(Pildant INVESTIS, šis duomenų laukas užpildomas automatiškai.)</i>
Patikros lapą patvirtino	<nepildoma> <i>(Pildant INVESTIS, šis duomenų laukas užpildomas automatiškai.)</i>
Patvirtinimo data	<nepildoma> <i>(Pildant INVESTIS, šis duomenų laukas užpildomas automatiškai.)</i>

PATIKROS KLAUSIMAI

Eil. Nr.	Klausimai	Vertinimo išvada			Komentaras
		Taip	Ne	Netaikoma	
1.	Valstybės pagalbos požymių identifikavimas pagal priemonės veiklą ar poveiklę/projektą remtinose veiklose¹				
1.1.	Ar finansavimą tiesiogiai ar netiesiogiai numatoma teikti ūkio subjektams (-ui) ūkinei veiklai vykdyti?	☒	☐		<p><i>Svarbu tai, kad dalis valstybei nuosavybės teise priklausančių pastatų valdytojų veikia „kaip valdžios institucijos“ subjektai arba „vykdo valdžios įgaliojimus“, todėl nebūtų laikomi kaip vykdytys ūkinę veiklą (nebent vykdytų nuo valdžios įgaliojimų vykdymo atskirtą veiklą). Vertinant, ar pareiškėjas vykdo valdžios įgaliojimus taip pat svarbu įvertinti, kuria dalimi ūkinė veikla vykdoma ne kaip valdžios institucijai, kadangi teorinė tikimybė tokių projektų išlieka.</i></p> <p><i>Pagal šią priemonę atnaujinamuose pastatuose, taip pat gali būti įsikūrę ir paslaugas teikiantys ūkio subjektai (nuomininkai), vykdytys ūkinę veiklą, kurie dėl pastato atnaujinimo netiesiogiai gautų naudą.</i></p> <p><i>Atsižvelgiant į tai, kad pagal šią priemonę iš anksto nėra žinomi konkretūs projektai, galima kreiptis dėl įvairių sričių pastatų atnaujinimo finansavimo, kiekvienu projekto atveju, vertinant PĮP, administruojančiajai agentūrai bus būtina įsitikinti, kad numatomame atnaujinti pastate nėra ūkio subjektų, arba yra ūkio subjektų, įskaitant nuomininkus.</i></p>

Pildymo instrukcija

Ūkio subjektai – įmonės, jų junginiai (asociacijos, susivienijimai, konsorciumai ir pan.), įstaigos ar organizacijos, ar kiti juridiniai ar fiziniai asmenys, kurie vykdo ar gali vykdyti ūkinę veiklą Lietuvos Respublikoje arba kurių veiksmai daro įtaką ar ketinimai, jeigu būtų įgyvendinti, galėtų daryti įtaką ūkinei veiklai Lietuvos Respublikoje. Lietuvos Respublikoje viešojo administravimo subjektai laikomi ūkio subjektais, jeigu jie vykdo ūkinę veiklą.

Vertinant ar subjektas yra priskiriamas ūkio subjektui jo statusas neturi lemiamos reikšmės, taip pat ir ar subjektas yra įsteigtas pelnui siekti, esminis kriterijus ar vykdoma/numatoma vykdyti veikla yra priskiriama ūkinei veiklai.

Subjektas, vykdytys tiek ekonominę, tiek neekonominę veiklą, turi būti laikomas ūkio subjektu tik ekonominės veiklos atžvilgiu.

¹ Vertinant valstybės pagalbos kriterijus vadovaujamosi Europos Komisijos pranešimu dėl valstybės pagalbos sąvokos ir teismų praktika (angl. Commission Notice on the notion of State aid pursuant to Article 107(1) TFEU, jei taikoma.

Ūkinė veikla – visokia gamybinė, komercinė, finansinė ar profesinė veikla, susijusi su prekių (paslaugų) pirkimu ar pardavimu, išskyrus, kai fiziniai asmenys prekę (paslaugą) įsigyja asmeniniams ir namų ūkio poreikiams tenkinti.

Teikiant finansavimą infrastruktūros objektams/įrangai (ilgalaikiam turtui) įsigyti, ūkinė veikla turi būti vertinama 3 lygmenimis:

- Statytojo/savininko
- Valdytojo
- Galutinio naudotojo (galutinio naudos gavėjo – GNG)

Ūkine veikla nėra laikoma, kai valstybė veikia „vykdydama valdžios įgaliojimus“² arba kai valstybės sektoriaus subjektai veikia „kaip valdžios institucijos“³. Jeigu valstybės sektoriaus subjektas vykdo ūkinę veiklą, kuri gali būti atskirta nuo valdžios įgaliojimų vykdymo, tai subjektas, vykdydamas tą veiklą, veikia kaip ūkio subjektas. O jeigu tos ūkinės veiklos negalima atskirti nuo valdžios įgaliojimų vykdymo, visa to subjekto vykdoma veikla yra su tą valdžios įgaliojimų vykdymu susijusi veikla, todėl nepatenka į ūkio subjekto sąvokos taikymo sritį. Tokioms veikloms priskiriamų veiklų pavyzdžiai (šis sąrašas nėra baigtinis):

- kariuomenė arba policija;
- oro navigacijos sauga ir kontrolė;
- jūrų eismo kontrolė ir sauga;
- kovos su tarša priežiūra;
- laisvės atėmimo nuosprendžių organizavimas, finansavimas ir vykdymas;
- viešiesiems tikslams naudoti skirtų duomenų rinkimas remiantis teisės aktuose atitinkamiems ūkio subjektams nustatytu įpareigojimu atskleisti tokius duomenis.

Ūkine veikla gali būti nelaikoma dalis veiklų socialinės apsaugos, sveikatos priežiūros, kultūros, švietimo ir mokslinių tyrimų sektoriuose, kaip apibūdinta Komisijos pranešime dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalyje vartojamos valstybės pagalbos sąvokos (2016/C 262/01). Taip pat ūkine veikla nėra laikoma viešos infrastruktūros objektų, neskirtų ūkinei veiklai vykdyti, statyba.

1.2.	Ar finansavimas iš valstybės išteklių ūkio subjektams (-ui) suteiktų/suteikia išskirtinę ekonominę naudą, kurios jie/jis negautų rinkos sąlygomis?	☒	☐	☐	<p><i>Pagal šį projektų finansavimo sąlygų aprašą pastatų atnaujinimo projektams skiriamos lėšos yra 2021-2027 m. Europos Sąjungos fondų investicijų programos lėšos, teikiamos skiriant dotaciją (derinama su atskira finansine priemone), kuomet finansavimas teikiamas paramos gavėjams palankesnėmis sąlygomis nei jie galėtų gauti privataus kapitalo rinkose, todėl manytina, kad tokiu būdu finansuojant ūkio subjektus visais atvejais būtų suteikiama išskirtinė ekonominė nauda.</i></p> <p><i>Pastatuose įsikūrę ir paslaugas teikiantys ūkio subjektai (nuomininkai) netiesiogiai galėtų gauti išskirtinę ekonominę naudą, kadangi pastato atnaujinimo projekto dėka, jeigu būtų atnaujinama ir nuomojama pastato dalis, kuriame pastarasis yra įsikūręs, nuomininkams galimai sumažėtų</i></p>
------	---	-------------------------------------	--------------------------	--------------------------	---

²Plačiau su šia sąvoka galima susipažinti 1987 m. birželio 16 d. Teisingumo Teismo sprendimo Komisija prieš Italiją, 118/85, ECLI:EU:C:1987:283, 7 ir 8 punktuose, kuriuose nurodyta, kad įgyvendamos joms priskirtus įgaliojimus valstybės institucijos gali įgyvendinti tiek valstybinės valdžios funkcijas, tiek užsiimti ūkine-komercine veikla įgyvendindamos ūkio subjekto funkcijas.

³Plačiau su šia sąvoka galima susipažinti 1988 m. gegužės 4 d. Teisingumo Teismo sprendimo Bodson, 30/87, ECLI:EU:C:1988:225, 18 punkte.

					<i>įprastinės veiklos sąnaudos (priklausomai nuo sudarytų nuomos sutarčių).</i>
<p>Pildymo instrukcija išskirtinė ekonominė nauda. Vertinama, ar finansavimas ūkio subjektui teikiamas palankesnėmis sąlygomis, nei jis galėtų gauti rinkoje. Teikiant finansavimą veiklai vykdyti, nauda turi būti vertinama tiek paramą gaunančios subjekto lygmeniu tiek galutinių naudos gavėjo lygmeniu. Jei finansavimas teikiamas infrastruktūros objektams ar įrangai (ilgalaikiam turtui) įsigyti, finansavimo nauda turi būti vertinama infrastruktūros statytojo/savininko, valdytojo ir galutinio naudos gavėjo lygmeniu. Pavyzdžiui, negražintina subsidija, lengvatinė paskola (su mažesnėmis nei rinkoje palūkanų normomis ar kitomis lengvatinėmis sąlygomis), suteikiama neapmokestinama garantija paskolai arba apmokestinama ne rinkos kaina. Išskirtinė nauda ūkio subjektui gali būti suteikta įvairiais būdais. Nėra skirtumo, kokiais būdais teikiama valstybės pagalba – svarbus jos poveikis.</p> <p>Siekiant nustatyti, ar finansavimas suteikia išskirtinę ekonominę naudą, yra naudojamas privataus rinkos investuotojo principas. Jei įmonė negautų šių lėšų analogiškoms sąlygomis privataus kapitalo rinkose, vadinasi, šių lėšų teikimas gali būti valstybės pagalba. Šiuo atveju būtina nustatyti, ar privatus investuotojas investuotų į šią įmonę tokiomis pat sąlygomis, vertindamas tik potencialią savo investicijų grąžą ir neatsižvelgdamas į regioninius ar socialinius veiksnius. Jei privatus investuotojas neinvestuotų į tokią įmonę, vadinasi, suteiktos lėšos gali būti valstybės pagalba.</p> <p>Jei numatoma, kad finansavimas bus skiriamas ūkio subjekto sąnaudoms, atsiradusioms dėl viešųjų, arba visuotinės ekonominės svarbos, paslaugų įsipareigojimų⁴ valstybei (savivaldybei), padengti, išskirtinės ekonominės naudos buvimas vertinamas pagal <i>Altmark</i>⁵ kriterijus. Ūkio subjektui nėra suteikiama išskirtinė ekonominė nauda, jeigu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - veikla atitinka visuotinės ekonominės svarbos paslaugų požymius⁶, jos užduotys ir įpareigojimai aiškiai apibrėžti; - viešųjų paslaugos išlaidų kompensavimo kriterijai objektyvūs, skaidrūs ir nustatyti iš anksto; - kompensacija neviršija grynujų paslaugos teikimo sąnaudų, įskaitant pagrįstą pelną (t. y. kompensuojama nepermokant); ir - viešosios paslaugos įsigijamos ir kompensacija skiriama įgyvendinant viešojo pirkimo konkurso procedūrą arba, jei viešasis pirkimas nėra rengiamas, įmonės, kuriai patikėta teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugas, išlaidos kompensuojamos pagal įprastos gerai valdomos įmonės patiriamas išlaidas. 					
1.3.	Ar finansavimą numatoma teikti/teikiamas tam tikroms pasirinktoms prekėms gaminti ar paslaugoms teikti, arba tam tikriems pasirinktiems ūkio subjektams (-ui), t. y. ar finansavimo priemonė yra selektyvaus pobūdžio?	☒	☐	☐	<i>Pagal šį projektų finansavimo sąlygų aprašą galimi pareiškėjai tik Viešosios įstaigos, kurių savininkas yra valstybė, ar centralizuotai valdomo turto valdytojas, kai administruojamo pastato naudotojas yra viešoji(-s) įstaiga(-os) (išskyrus kitas valstybės įmones), remiama veikla - valstybei nuosavybės teise priklausančių šildomų ir (arba) vėsinamų viešųjų pastatų atnaujinimas, didinant energijos vartojimo efektyvumą, kuomet dalį investicijų numatoma finansuoti pagal finansinę priemonę iš Energijos efektyvumo fondo. Tuo tarpu pagal 2021–2027 metų Europos Sąjungos (ES) investicijų programos Stebėsenos komiteto 2023 m. birželio 22 d. protokoliniu sprendimu Nr. 46P-</i>

⁴ Plačiau žiūrėti čia: http://ec.europa.eu/competition/state_aid/overview/public_services_en.html.

⁵ Plačiau galima susipažinti [Europos Sąjungos Teisingumo Teismo 2003 m. liepos 24 d. sprendime Altmark, C-280/00, EU:C:2003:415.](#)

⁶ [Komisijos komunikatas dėl Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisyklių taikymo kompensacijai už visuotinės ekonominės svarbos paslaugų teikimą \(2012/C 8/02\).](#)

					6 (12) patvirtintą projektų atrankos kriterijų, galės būti finansuojami tik tokie projektai, kurių dalį pastato atnaujinimui reikalingų investicijų numatoma finansuoti pagal finansinę priemonę iš Energijos efektyvumo fondo. Atsižvelgiant į tai, kad pagal šį projektų finansavimo sąlygų aprašą yra nustatyta galima remti veikla, pareiškėjai, o taip pat projektų atrankos kriterijai ir kitos sąlygos, į kurias bus atsižvelgiama vertinant paraiškas galima teigti, kad finansavimas pagal šią priemonę visais atvejais bus teikiamas selektyviai.
--	--	--	--	--	---

Pildymo instrukcija

Pasirinktinis finansavimo priemonės taikymas (selektyvumas). Pasirinktinai taikomos finansavimo priemonės – tai priemonės, kurios yra skirtos atskiro regiono plėtrai (tame regione esantiems ūkio subjektams), atskiroms veiklos rūšims paremti (finansavimo/ galutiniai naudos gavėjai – atskiro sektoriaus ūkio subjektai) arba tam tikriems tikslams įgyvendinti (finansavimo / galutiniai naudos gavėjai gali būti mažos ar vidutinės įmonės, naujos įmonės, tam tikrus projektus įgyvendinantys ūkio subjektai ir pan.). Šis kriterijus tenkinamas, kai vertinant projekto įgyvendinimo planus, tam tikrų ūkio subjektų projekto įgyvendinimo planai įvertinami geriau ir dėl to gauna finansavimą (skirtingai nuo blogiau įvertintų), o institucijos, sprendamos dėl finansavimo skyrimo, naudojami turima diskrecijos teise.

1.4.	Ar finansavimas gali iškraipyti konkurenciją ir veikti prekybą tarp ES šalių?	☒	☐	☐	<p><i>Įvairios paskirties pastatų atnaujinimo projektų finansavimas, tam tikrais atvejais gali turėti įtakos, ar iškraipyti konkurenciją ir turėti poveikį prekybai tarp šalių. Įgyvendinant pastatų energijos vartojimo efektyvumą didinančius projektus, galėtų būti pagerintos ūkinės veiklos vykdymo pastatuose sąlygos – sumažėtų jų veiklos išlaidos, padidėtų jų konkurencinis pranašumas palyginus su kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse veikiančiais konkurentais, todėl laikytina, kad poveikis valstybių narių tarpusavio prekybai yra galimas. Taip pat manytina, kad pagal šį projektų finansavimo sąlygų aprašą gali būti finansuojami projektai, kurie turės nežymų poveikį tarptautinei prekybai arba visai jo neturės, todėl kiekvieno projekto atveju šį aspektą paraiškos metu yra būtina įvertinti atskirai.</i></p> <p><i>Tuo tarpu atnaujinamuose pastatuose įsikūrę ir paslaugas teikiantys ūkio subjektai (nuomininkai), gali vykdyti įvairių veiklą ir nors manytina, kad dažniausiai neturėtų poveikio ES prekybai tarp šalių, bet Lietuvos mastu galėtų būti išskiriami iš kitų ūkio</i></p>
------	--	-------------------------------------	--------------------------	--------------------------	--

					<i>subjektų, jie kiekvienos paraiškos metu taip pat turės būti vertinami atskirai.</i>
--	--	--	--	--	--

Pildymo instrukcija

Poveikis konkurencijai ir prekybai tarp ES šalių. Siekiant įvertinti, ar suteiktas finansavimas daro poveikį konkurencijai ir prekybai tarp ES šalių, būtina nustatyti finansavimo gavėjo (galutinio naudos gavėjo) teikiamų paslaugų ar gaminamų prekių rinką, žinoti, ar rinka yra liberalizuota ir joje vyksta konkurencija. Pats faktas, kad ūkio subjekto konkurencinė padėtis, palyginti su kitais konkuruojančiais ūkio subjektais, pagerėja jam gavus ekonominės naudos, kurios jis nebūtų gavęs įprastomis verslo sąlygomis, rodo, kad konkurencija gali būti iškreipta. Jei finansavimas yra teikiamas vietinio pobūdžio veiklai paremti (pavyzdžiui, kirpyklai, kurios klientai yra tik miestelio gyventojai), šis finansavimas paprastai neveikia prekybos tarp šalių. Tačiau būtina žinoti, kad finansavimas ūkio subjektui gali veikti prekybą tarp šalių ir tais atvejais, kai konkretus ūkio subjektas neeksportuoja savo teikiamų paslaugų ar gaminamų prekių. Gali pakakti fakto, jog nagrinėjamos paslaugomis ar prekėmis apskritai prekiaujama su ES šalimis.

Vertinimo išvada *Taip* *Taip su išlyga* *Ne***Pildymo instrukcija**

„Taip“ žymima, jei į visus I dalies klausimus atsakyta teigiamai. Teikiamas finansavimas yra laikomas valstybės pagalba.

„Taip su išlyga“ žymima, jei į 1.4 klausimą atsakyta neigiamai (į 1.1-1.3 klausimus teigiamai), nurodant pastabose, kad numatomas teikti finansavimas neviršys *de minimis* pagalbos ribų ir tenkins visus reikalavimus nustatytus taikytiname *de minimis* reglamente.

„Ne“ žymima, jei į nors vieną I dalies klausimą atsakyta neigiamai. Teikiamas finansavimas nebus / nėra laikomas valstybės pagalba

PASTABOS <PAREIŠKĖJUI/PROJEKTO VYKDYTOJUI>

<i>Neprivalomas</i>

Pildymo instrukcija*Neteikiama***PASTABOS (NESIUNČIAMOS PAREIŠKĖJUI/PROJEKTO VYKDYTOJUI)**

<i>Neprivalomas</i>

Pildymo instrukcija*Neteikiama*